

9. Turistik Deneyim

Turist tiplendirmeleri bir anlamda turistik deneyimleri ifade etmektedir. Her turist tipi kendine özgü belli turistik deneyimi ve sonuçta belli turistik davranışları sergilemektedir.

Turist Tiplendirmeleri ve Özellikleri

1. Duygusalığa Göre Tiplendirme

Stanley C. Plog' un geliştirdiği tiplendirme. Birçok havayolu ve seyahat işletmesinin tatil pazarını genişletmek için ABD de yaptırılmıştır.

a. Çevremerkezliler

- Canlı ve etkili yerleri ararlar, kimsenin gitmediği yerlere giderler
- Hızlı tren ve uçaklara binme, deniz gezilerine katılma gibi yeni deneyimler ve keşfetme keyfi ararlar
- Kumar oynarlar
- Yabancı yerlerde yeni dostluklar ve ilişkiler edinme eğilimindedirler
- Tatil evleri, ikincil evler veya kat mülkiyetli konutlar edinirler
- Konaklama ve yiyecek içeceklerde temel kolaylıklar ararlar
- Başkaları tarafından tanınma, başkalarına kendi gücünü gösterme eğilimindedirler.

c. Ortamerkezliler

- Rahatlama ve zevk amaçlı eğlenme ve hoş vakit geçirme gezilerine yönelirler
- Başka bir iklim arama, güneş duygusu, ılıca, tıbbi tedavi gibi sağlığı koruyucu etkinlikler ararlar
- Bir süre için bir değişiklik isterler
- Hayatın sorunlarından ve sıkıntılarından kaçmaya çalışırlar
- Turistik yörelerin gerçek veya düşlenen görkemini görme isteğindedirler
- Güzellikleri taktir etme, ulusal veya yerel parkları gezme, ormanları gölleri, vahşi alanları görme, kano gezileri yapma veya okyanus kıyılarına gitme gibi güzellikleri taktir ederler

- Damak tadıyla yemek, konfor, romantik olma, cinsel zevk, dinlenme, rahatlama gibi tensel gevşeme ararlar
- Hatıra eşyalar, armağanlar, mücevherler, kürkler, arabalar, antikalar, sanat eserleri alma ve satma gibi alışverişten hoşlanırlar
- Eğlenceli yolculuklar ve ortamlar ararlar, ustaların elinden çıkan yemekleri yemek isterler, konforlu gemiler, trenler, otobüsler, otomobiller ve uçaklar ararlar
- Geziyi planlama, beklentiler, öğrenme, düşler kurma, gezi dönüşü çekilen fotoğrafları seyretme veya gösterme, geziyi anlatma gibi gezi öncesi ve sonrası zevkler ararlar

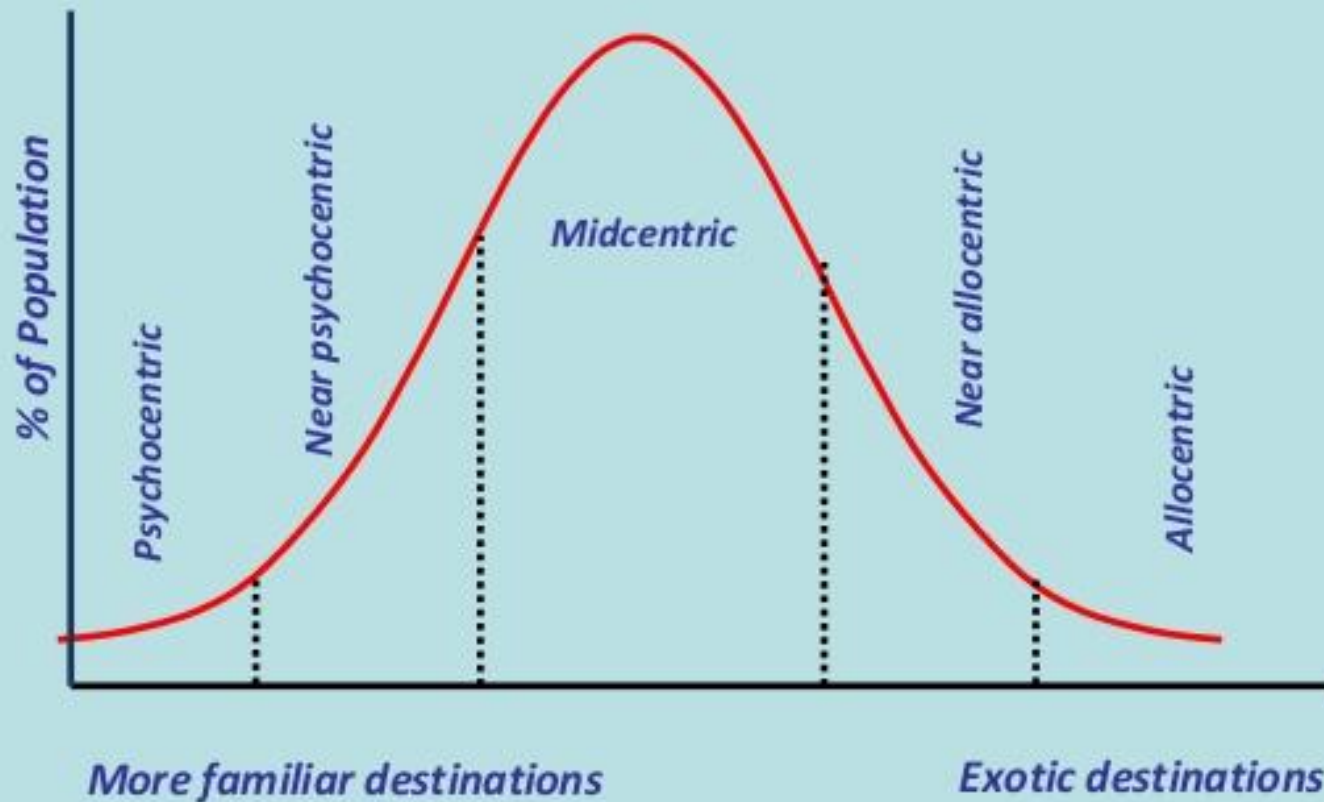

d. Ruhsalmerkezliler ve Ruhsalmerkezli Eđilimliler

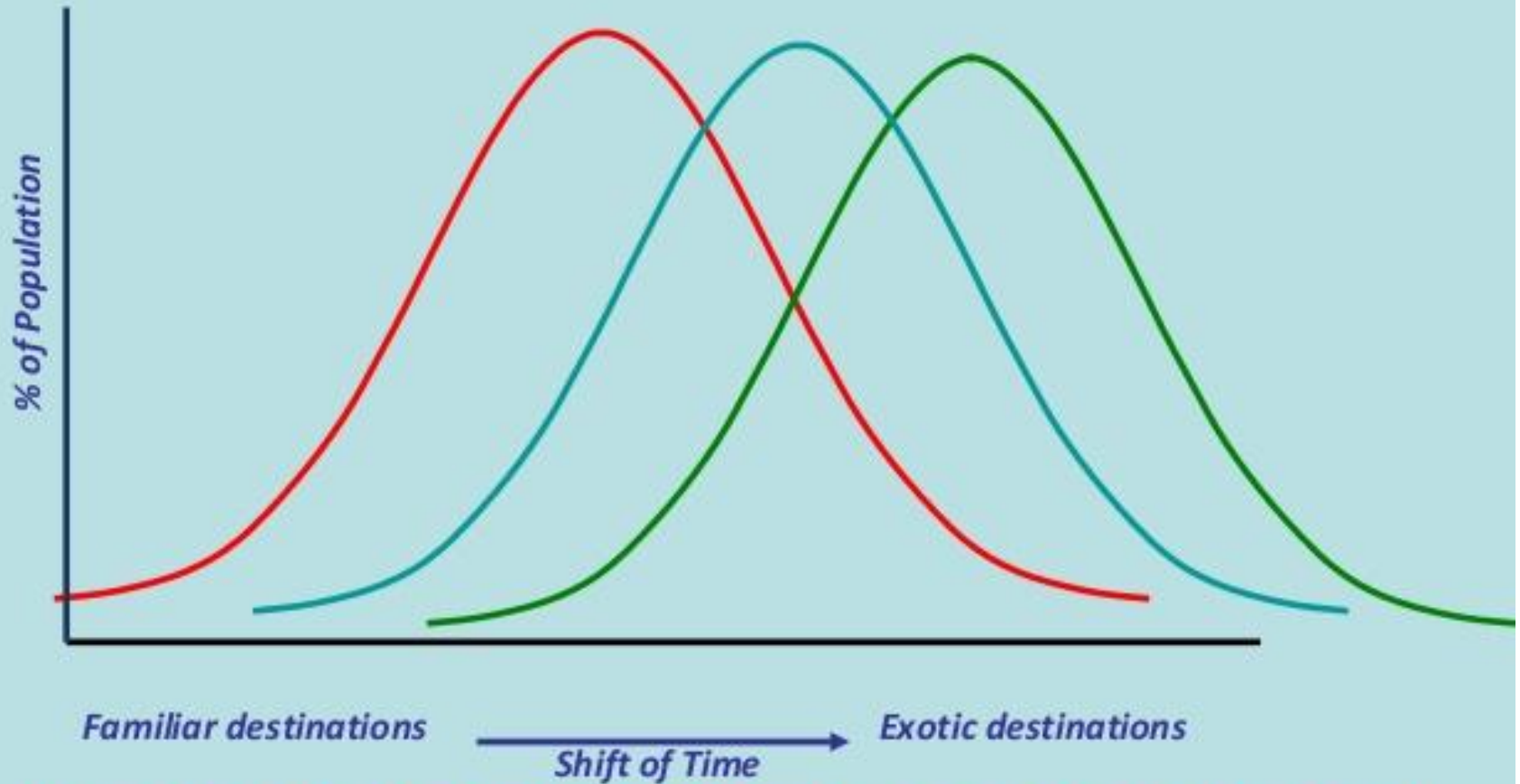
- Benliđi zenginleřtirme ve statü ararlar
- Kabul görme ve sosyal rahatlık için gezilere katılırlar
- Kültürel normlu gezilere katılmak isterler, okuduklarına veya reklamlara göre gezilere çıkarlar, paket turlara katılırlar
- Etkin deđildirler, güneş-kum-deniz gibi genel etkinlikler ararlar
- Tanıdık yerlere geziler yaparlar, bir ev havasına sahip konaklama, yiyecek içecek ve etkinlikler ararlar
- Yabancı ortamlardan kaçarlar
- Kendilerine benzer insanlarla geziler yapmak isterler

Plog's Typology of Tourists

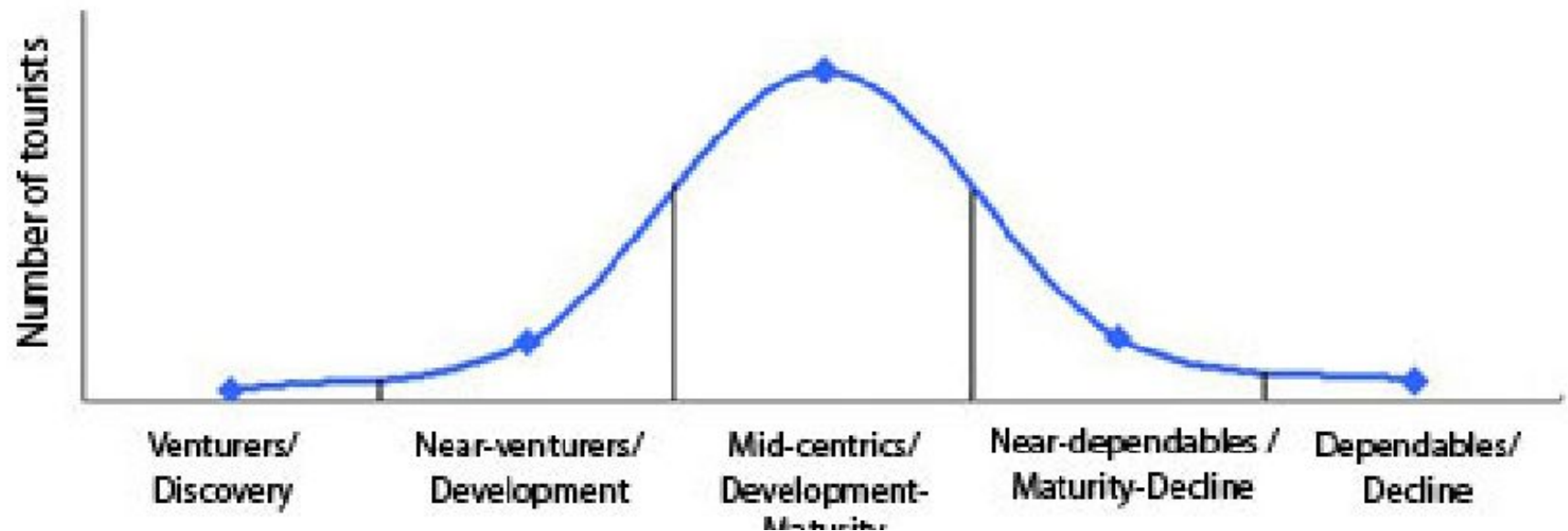
Plogs Typology of Tourists

Dynamics: Once Exotic Destinations become Mass Destinations!

Evolution of destination life cycle, according to traveller type Plog's Model

2. Gidilen Ortam ve Girilen İlişkilere Göre Tiplendirme

Cohen'in yaptığı bu tiplendirmenin, turizm olgusunun gelişmesinin ve kitleleşmesinin bir sonucu olduğu söylenebilir.

a. Örgütlenmiş Kitle Turistleri

- Alışkanlıklarını sürdürme isteği en yüksek düzeyde olduğu halde, yenilik isteği en düşük düzeydedir.
- Gezi boyunca çevreye pek ilgi duymazlar
- Alışkanlıklarını zor bırakırlar ve bunun dışına çıkmaktan hoşlanmazlar
- Önceden planlanmış turları satın alırlar
- Kendi ülkelerinin yaşam biçiminden ayrılmak istemezler
- Kurumlaşmış bir turist grubudur.

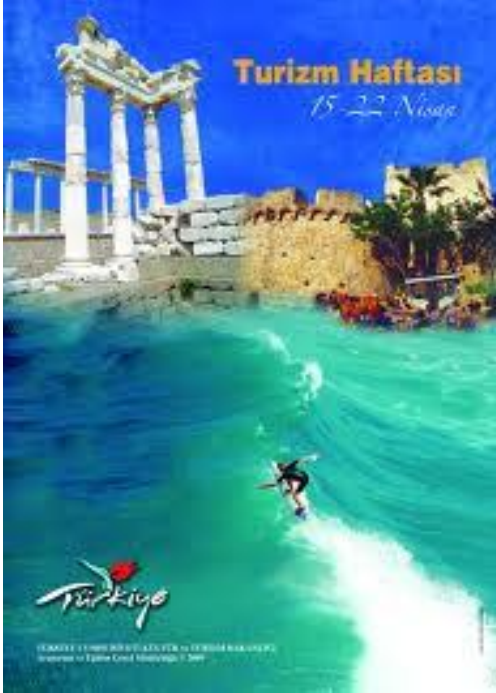
b. Bireysel Kitle Turistleri

- Yenilik arama isteği biraz fazladır ve alışkanlıklarını sürdürmeleri yinede baskın gelir
- Tanıdıkları yerlere yönelik gezilere ve tatillere katıldıkları halde çevreye karşı ilgisizdirler
- Kendi gezi programlarını kendileri yaparlar
- Kurumlaşmış bir turist grubudur

c. Araştırıcı Turistler

- Gezilerinde yeni ve yabancı öđeler ararlar
- Çevreye karşı ilgileri oldukça fazladır
- Gezilerinde güvenilir ulaşım araçlarını seçerler
- Gezilerinde rahat koşullar ararlar
- Hissettiđi bir tehlike veya tehdit karşısında kendi çevrelerine hemen çekilebilirler
- Kendi kültür ve yaşam biçimlerini sürdürmek isterler
- Kurumlaşmış bir turist tipidir

d. Başıboş Turistler

- Yenilik arama istekleri en yüksek düzeydedir. Yeniliklerden korkmazlar
- Alışkanlıklarına bağlı değildir
- Çevreye karşı büyük ilgi duyarlar. Karşılaştıkları yabancı kişi ve kişilerle hemen kaynaşabilirler
- Kendi yaşam biçimlerini ve toplum kültürünü tümüyle terk edebilirler
- Kurumlaşmamış bir turist grubudur
- Genellikle dünyayı görmek , insanları tanımak, yeni deneyimler edinmek isterler
- Ucuz yatak ve yiyecek hizmeti sunan konaklama kuruluşlarını ararlar

Plog' un Kapsamlı ve Yararlı Bir Turist Tiplendirmesi

a.Serüvenciler

Soruşturucu ve araştırmacıdırlar.

Çekimyerlerine gidenler arasında ilkler olarak yer almaya özen gösterirler.

b. Zevk arayıcılar

Seyahat, ulaşım, konaklama, eğlence ve dinlencenin tüm yönlerinde önemli derecede lüks ve rahatlık ararlar .

c. Vurdumduymazlar

Seyahat kararlarını planlama yapmadan ve ani ve çabuk bir şekilde vermeye eğilimlidirler.

d. Özgüvenciler

Çok farklı şeyler yapmaya isteklidirler. Bu isteklerini olağanüstü çekimyerlerini veya bu çekimyerlerindeki etkinlikleri seçerlerken yansıdırlar

e. Planlayıcılar

Seyahat, yolculuk veya tatillerini çok önceden iyi bir şekilde planlarlar veya önceden planlanmış tur programlarını yine bir plana bağlı olarak seçerler.

f. Erilciler

Eylem yönlüdürler. Balık avlama, kamping, avcılık gibi daha geleneksel açık hava etkinliklerini tercih ederler.

g. Bilgiciler

Tatil çekimyerlerinin tarihsel ve kültürel özelliklerine çok fazla ilgi duyarlar, yolculuk ve tatillerinden bilgi ve ders alırlar.

h. Öteki Yönlüler

Karşılaştıkları veya ziyaret ettikleri insanlarla yakın ve içten bir ilişki kurmak isterler

Turizm olayını yaratan tüketicileri gerek genel ölçüt olarak turistik tüketim davranışı açısından, gerekse diğer ölçütler açısından bir çerçeve içine almak oldukça güçtür .

Bununla birlikte turistik tüketicileri tipllemek için bir dizi incelemelerin, irdelemelerin, elemelerin ve kestirmelerin yapılması gerekir.

Bu inceleme ve elemeler aşağıdaki özellikler açısından yapılabilir.

- Turistlerin sahip olduğu kültür, doğulu/ batılı veya kuzeyli/ güneyli olması
- Turistlerin geldiği ülkenin toplumsal ve ekonomik gelişmişliği
- Turistlerin geldiği ülke grubu (coğrafi ayırım)
- Turistlerin geldiği toplumsal sınıf: üst sınıf, orta üst sınıf, orta sınıf, orta alt sınıf, cinsiyeti, statüsü, rolü
- Turistlerin geziye çıkma amaçları ve nedenleri
- Turistlerin tercih ettikleri konaklama ve ulaştırma türleri
- Turistlerin yaşam görüşleri ve yaşam biçimleri
- Turistlerin davranış belirtileri
- Turistlerin kişiliği (psikolojik inceleme)

Seyahat ile ilgili konular

- Turistler
- Gezginler
- Tatilciler
- Jet sosyeteler
- İş adamları
- Göçmenler
- Yeşiller
- Araştırmacılar
- Misyonerler
- Denizaşırı öğrenciler
- Antropologlar
- Hippiler
- Uluslar arası sporcular
- Uluslar arası gazeteciler
- Dinsel yolcular

